

НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ КРАУДФАНДИНГУ НА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Сьогодні ринок фінансових послуг посідає важливе місце в економіці будь-якої країни. І від його ефективного функціонування в першу чергу залежить функціонування підприємств малого та середнього бізнесу (МСБ). Оскільки, якщо ринок недостатньо розвинутий, то не вдається повноцінно використовувати усі його можливості та інструменти, як наслідок виникає проблема недофінансування, яку особливо гостро й відчувають МСБ. Зокрема, така проблема існує і на ринку фінансових послуг України, тому необхідно створити новий механізм залучення фінансових ресурсів, або ж імплементувати зарубіжний досвід.

На світовому ринку альтернативного фінансування такий механізм вже давно винайшли і активно використовують, він отримав назву «краудфандинг». Краудфандинг розглядається як один з альтернативних методів залучення коштів для фінансування різного роду проектів, за рахунок невеликих внесків великої кількості інвесторів, зазвичай фізичних осіб. На даний час, можна виділити такі основні його види, як краудфандинг на основі пожертв та винагороди, акціонерний краудфандинг та краудлендинг. А найважливішу роль у забезпеченні процесу крауд-фінансування відіграють крауд-платформи – інтернет-майданчики, які використовують власники проекту, для його висвітлення та збору коштів на його реалізацію, та інвестори, що бажають вкласти свої кошти в той, чи інший проект [1].

Варто зауважити, що не тільки світовий, а й європейський краудфандинг досить стрімко розвивається впродовж останніх років. Як бачимо з рисунку 1, станом на 2018 рік обсяг залучених коштів на основі краудфандингу становить 7,7 млрд дол. А середній темп зростання, протягом усього досліджуваного періоду, дорівнює 92,3%, що є високим значенням для ринку фінансування.

Достатньо великий вплив на такий стрімкий розвиток здійснює регулювання зі сторони держави. В менш розвинутих країнах Європи, регулювання діяльності крауд-платформ базується на адаптації існуючих законів, які регулюють кредитну та інвестиційну діяльність, що відповідно створює для платформ альтернативу або функціонувати як традиційні фінансові інститути за межами системи альтернативних фінансів, або продовжувати діяльність у неврегульованому правовому полі. Проте, такі країни як Бельгія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Італія, Нідерланди, Португалія, Іспанія, Велика Британія досить вдало перейняли досвід державного регулювання краудфандингу в США, як наслідок, маємо значні обсяги залучень [2].

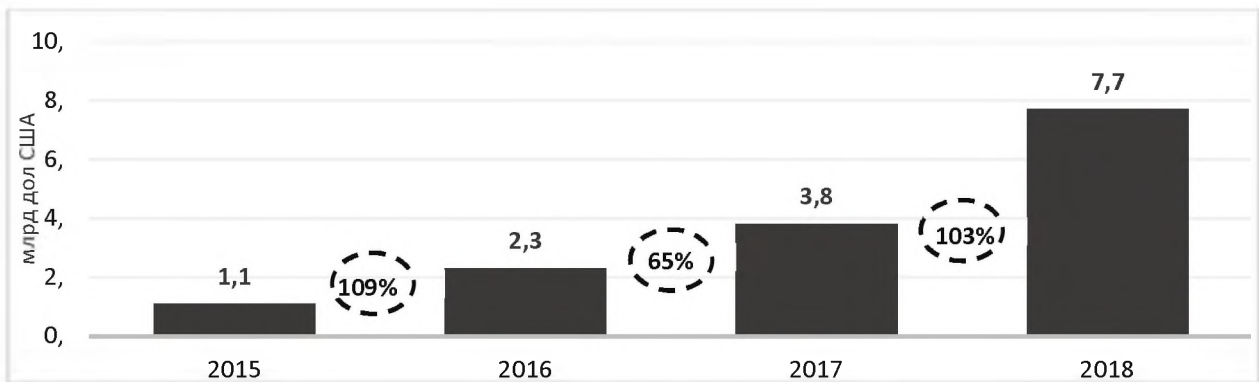

Рис. 1. Динаміка залучених коштів на основі краудфандингу у країнах Європи, за винятком даних Великої Британії у 2015-2018 рр.

Джерело: створено автором на основі використання [3].

Крім того, політика зі сторони держави, достатньо впливає і на використання бізнесом такого альтернативного методу фінансування. Тому Європейський Союз активно досліджує використання краудфандингу, як методу фінансування МСБ. Зокрема, у Великобританії саме краудфандинг на основі винагороди вже забезпечив фінансування великої кількості МСБ протягом останніх років [3].

Щодо інших європейських країн, то протягом 2018 року їх платформи залучили 2,62 млрд дол, що становить 140% у порівнянні з 2017 роком і водночас це приблизно 34% від усіх залучених коштів за допомогою краудфандингу у регіоні (рис. 2).

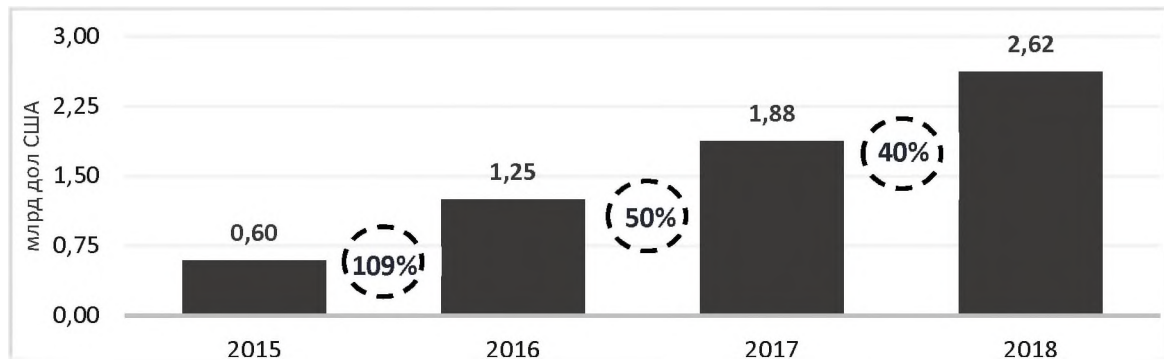

Рис. 2. Обсяги залучених коштів для фінансування МСБ на основі краудфандингу на ринку європейських країн, за винятком даних Великої Британії у 2015-2018 рр.

Джерело: створено автором на основі використання [3].

Фінансування бізнесу за допомогою краудфандингових платформ, в переважній більшості, відбувається за рахунок краудлендингу. Таку тенденцію можуть пояснити декілька аспектів. По-перше, в порівнянні з традиційним кредитуванням на ринку фінансових послуг, краудлендинг має достатню кількість відносних переваг як для позичальника, так і для кредитора, серед яких менші витрати, відсутність значних вимог до позичальника, а також відсутність посередників. По-друге, існує більша ймовірність залучити потрібну суму коштів саме за допомогою краудлендингу, адже це менші ризики для інвесторів,

тому вони охочіше вкладають свої кошти. І ще однією причиною може бути – чітке державне регулювання такого виду краудфандингу, що мінімізує наявні істотні ризики для обох сторін фінансування.

У 2018 році за допомогою краудлендингу було залучено 2,125 млрд дол, що становить 81% всього обсягу фінансування бізнесу. Щодо інших видів, то на основі акціонерного краудфандингу було залучено 17% загального обсягу фінансування бізнесу (438 млн дол) та лише 2% - на основі винагороди та пожертвувань (61 млн дол) [3].

Загалом, наведені вище обґрунтування та світовий досвід підтверджують, що на сьогодні краудфандинг займає достатньо помітну позицію серед інноваційних способів акумулювання необхідних для розвитку бізнесу інвестиційних ресурсів, а його стрімке зростання свідчить про великий потенціал і перспективність. Він вже знайшов свою нішу на світовому ринку фінансових послуг і має перспективні напрями на ринку фінансових послуг України.

Список використаних джерел:

1. Тягунова З.О. Краудфандинг: світовий досвід та практика / З.О. Тягунова, В.М. Бондаренко //Інноваційна економіка. – 2015. – № 3 (58). – С. 25–32.
2. Torris, T. (2017), “The ECN Updates Review of Crowdfunding Regulation in the EU, Israel & the USA”,[Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://goo.gl/v1Z94K>
3. Ziegler, T., Shneor, R., Wenzlaff, K., et al. (2020). The Global Alternative Finance Market Benchmarking Report, Cambridge, UK, Cambridge Centre for Alternative Finance [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.crowdfunding-research.org/reports>

Дяченко А. В., Круп'яник А. І.
Студентки 2 р.н., НаУКМА

ФІСКАЛЬНІ РИЗИКИ ПРИ ФОРМУВАННІ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Фіскальними ризиками - це чинники, які призводять до відхилення доходів, видатків, дефіциту державного бюджету та державного боргу від запланованих показників. До ключових чинників, які формують фіскальні ризики відносяться: зміна зовнішнього середовища, інші можливі фактори внутрішнього та зовнішнього характеру.

Основними є макроекономічні ризики. У другому кварталі 2020 року зафіксовано багаторічні мінімуми економічної активності як в розвинутих країнах, так і в країнах, що розвиваються, у тому числі і в Україні.

Бюджетний ризик - може реалізуватися через збільшення річного планового показника дефіциту бюджету та невиконання плану надходжень від приватизації державного майна.